

ment, publicacions, exposicions, etc.— és la inversió cultural més important del País Valencià al segle vint.

En els medis artístics no es comprèn massa bé la manca d'equip professional (nacional o estranger) amb experiència en qüestions de museografia, exposicions, catàlegs, etc., absent de moment —llevat de la petita experiència primigènia de Vicent Todolí com a secretari de Tomàs Llorens i alguna exposició al seu currículum— a l'Institut Valencià d'Art Modern. És la incòg-

nita més important fins ara. La resta de qüestions no passa d'un *ajustament fi* que vaja completant els buits d'avantguarda que hi ha al museu, tant d'artistes espanyols significatius (Alberto Sánchez, Àngel Ferrant, Jorge Oteiza, etc.), com de pintors importants del país (Joan Genovés, Jordi Teixidor) i l'obra contemporània dels millors artistes joves valencians, ja reconeguts més enllà de les fronteres locals (Miquel Navarro, J. Cardells, A. Marco, etc.). □

UN NOU ESPAI CULTURAL PER A L'ART

La «Kunsthalle» del barri del Carme

Projectat com una extensió de l'IVAM, el Centre del Carme acollirà totes les manifestacions artístiques més recents.

Una exposició de José María Sicilia ha inaugurat aquest nou espai.

Carles Gàmez

Caldria preguntar-se fins a quin punt és del tot encertat aquest costum, ara ja pràctica habitual, de destinar a contenidors o espais culturals, edificis o monuments amb memòria històrica.

Si, d'una banda, els arguments de manteniment i conservació poden ser bones raons, de l'altra, no sempre aquests espais resulten els més idonis per a servir de plataformes culturals. L'adequació climàtica demana importants inversions i no sempre amb resultats satisfactoris.

Amb una temperatura interior *nòrdica* es presentava als mitjans de comunicació la primera fase restaurada del conjunt monumental del Carme, un espai cultural que complementa l'altre gran centre de l'IVAM —Institut Valencià d'Art Modern—, el Julio González. Segons els seus gestors, aquest centre d'exposicions tindrà com a model de funcionament la *Kunsthalle* centreuropea, és a dir, un espai d'exposicions sense col·leccions permanents.

Amb un pressupost de 60 milions de pessetes —en la primera fase— s'ha actuat sobre el claustre renaixentista,

Carme Alborch, Cebrià Ciscar i Benito Sanz.

l'antic refectori, avui Galeria d'Ambaixador Vich i la Galeria Ferreres. Successivament, es duran a cap una segona i tercera fase, fins a una actuació global sobre tot el conjunt monumental del Carme. Per a la segona fase es calcula una inversió de 130 milions.

Aquest Centre del Carme, a diferència de l'IVAM-Centre Julio González,

tracta d'abraçar totes aquelles manifestacions culturals que d'alguna manera *escapaven* als dominis del primer. Mentre l'IVAM s'ocupa de seguir una línia més històrica, el Centre del Carme donarà el seu suport a les aportacions més recents.

Segurament perquè una de les crítiques més insistents realitzades a l'antic director de l'IVAM, Tomàs Llorens, fou la seua «insensibilitat cap a les manifestacions més contemporànies», aquest Centre del Carme s'erigeix com l'espai ideal on presentar els darrers llenguatges artístics.

Per al Centre s'han assenyalat dues funcions: com espai d'exposició de l'actualitat artística, a nivell estatal i internacional, i com a plataforma per als artistes bé valencians bé de la resta de l'estat. Els noms més joves obtindrien així un suport institucional a la seua obra.

Les incògnites que es plantegen de cara al futur són fins a quin punt el Centre del Carme aconseguirà un protagonisme específic o quedarà com un centre subordinat. ¿El finançament estarà supeditat a les vicissituds del seu germà major o Centre Julio González? Per desgràcia ja hem vist desaparèixer en la ciutat de València espais que nai-xien amb molt bons propòsits.

Un aspecte molt qüestionat de tot el projecte de l'IVAM ha estat la desconexió respecte a l'espai on s'ha ubicat, és a dir, l'històric barri del Carme. Des de l'Associació de veïns s'ha censurat un projecte que no contemplava una actuació enèrgica sobre el teixit del barri, avui en un estat de degradació quasi irreversible, mentre les inversions econòmiques anaven a parar a l'IVAM. El conseller de Cultura, durant l'acte de presentació, va posar l'accent en la necessitat d'afrontar un projecte de rehabilitació realista i urgent per al barri.

Una exposició de José María Sicilia inaugurarà el Centre del Carme. L'exposició és un projecte del Musée d'Art Contemporain de Bordeus, un museu que ha estat molt present a l'hora d'elaborar l'IVAM. En serà comissari el mateix director, Jean-Louis Froment. La mostra col·lectiva «Modos de ver», una exposició que recull alguns dels noms més representatius de l'actual avantguarda valenciana, tancarà la present temporada. Aquesta exposició col·lectiva, que arriba una mica envellida, presenta obres de Miquel Navarro, Pepe Romero, Carme Calvo, Fernando Machado, Àngels Marco, Emilio Martínez, Evarist Navarro, etcètera. □